

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ  
N U T A R I M A S

**DĖL VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ PAREIGŲ IR ĮGALIOJIMŲ ORGANIZUOJANT,  
KOORDINUOJANT, VADOVAUJANT IR VYKDANT ŽMONIŲ PAIEŠKOS IR  
GELBĖJIMO, TAIP PAT TERŠIMO INCIDENTŲ LIKVIDAVIMO DARBUS**

2008 m. gruodžio 30 d. Nr. 1378  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [75-2264](#); 2005, Nr. [31-974](#); 2008, Nr. [65-2458](#)) 42 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1997, Nr. 108-2731; 2008, Nr. [65-2459](#)) 30 straipsnio 4 dalimi ir 32 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nustatyti, kad:

1.1. Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras (toliau vadinama – Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras), organizuodamas, koordinuodamas žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus ir vadovaudamas jiems:

1.1.1. priima nelaimės signalus ir pranešimus apie paieškos ir gelbėjimo rajone įvykusias avarijas ar kitus incidentus, dėl kurių kyla pavojus žmonių sveikatai ar gyvybei (toliau vadinama – avarijos), taip pat jūros rajone įvykusius teršimo incidentus, palaiko ryšį su pavojuje atsidūrusiais asmenimis ir operacijoje dalyvaujančiomis pajėgomis;

1.1.2. užtikrina reikiamų pajėgų 24 valandų per parą budėjimą ir pasirengimą imtis Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų paieškos ir gelbėjimo rajone plane ir Teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbų plane (toliau vadinama – planai) numatytų veiksmų, gavus nelaimės signalą ir/ar pranešimą apie paieškos ir gelbėjimo rajone įvykusią avariją ar jūros rajone įvykusį teršimo incidentą;

1.1.3. apie paieškos ir gelbėjimo rajone įvykusias avarijas ir jūros rajone įvykusius teršimo incidentus planuose nustatyta tvarka nedelsdamas informuoja kitas planuose nurodytas institucijas;

1.1.4. 1979 metų Tarptautinės jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijos (Žin., 2001, Nr. [4-94](#)) priedo 4.4 punkte nustatyta tvarka skelbia pavojaus stadiją, apie paskelbtą pavojaus stadiją informuoja paieškos ir gelbėjimo operacijoje dalyvaujančias institucijas, taip pat perduoda asmeniui ar laivui, dėl kurio paskelbta pavojaus stadija, informaciją apie pradėtą paieškos ir gelbėjimo operaciją;

1.1.5. įvertina paieškos ir gelbėjimo rajone įvykusios avarijos ar jūros rajone įvykusio teršimo incidento pobūdį ir mastą ir priima sprendimą dėl taikytinų priemonių;

1.1.6. planuose nustatyta tvarka operacijos metu koordinuoja žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus vykdančių pajėgų veiksmus, vadovauja joms operaciniu ir taktiniu lygmenimis;

1.1.7. vertina žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus vykdančios institucijos pajėgų ir turimų priemonių atitiktį vykdomos operacijos poreikiams, prireikus priima sprendimą pasitelkti kitų planuose nurodytų institucijų pajėgas ir priemones;

1.1.8. vertina nacionalinių pajėgų ir turimų priemonių atitiktį vykdomos operacijos poreikiams, prireikus kreipiasi dėl pagalbos į užsienio valstybių gelbėjimo koordinavimo centrus, teisės aktų nustatyta tvarka išduoda užsienio valstybių gelbėjimo pajėgoms leidimus

vykti per Lietuvą Respublikos valstybės sieną supaprastinta tvarka, koordinuoja veiksmus su užsienio valstybių gelbėjimo pajėgomis ir vadovauja joms operacijos metu;

1.1.9. kreipiasi į valstybės įmonės „Oro navigacija“ Aeronautikos gelbėjimo koordinacinį centrą dėl tarpininkavimo pasitelkiant užsienio valstybių paieškos ir gelbėjimo orlaivius vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūros rajone;

1.1.10. planuose nustatytais atvejais kreipiasi į apskrities ar savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centrus;

1.1.11. priima sprendimą nutraukti ir prireikus atnaujinti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus, taip pat, pasikonsultavęs su Aplinkos ministerijos įgaliota institucija, – teršimo incidentų likvidavimo darbus;

1.1.12. 1992 metų Helsinkio konvencijos dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos (Žin., 1997, Nr. [21-499](#)) (toliau vadinama – Konvencija) ir 1979 metų Tarptautinės jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijos šalių prašymu organizuoja ir koordinuoja pagalbos teikimą šioms šalims vykdant žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus;

1.1.13. koordinuoja būtiniosios medicinos pagalbos suteikimą avarijos ar teršimo incidento metu nukentėjusiems asmenims, jų nugabenimą į saugią vietą, prireikus – operatyvų jų nugabenimą į sveikatos priežiūros įstaigą arba perdavimą atsakingiems sveikatos priežiūros specialistams;

1.1.14. informuoja Klaipėdos apskrities viršininko administraciją ir/ar atitinkamas savivaldybes, kad užteršta jūros pakrantė ar kyla tokio teršimo grėsmė;

1.1.15. organizuoja teršalų, surinktų teršimo incidento likvidavimo metu, perdavimą atliekas tvarkančioms įmonėms;

1.1.16. praneša apie teršimo incidentą ir apie veiksmus, kurių buvo imtasi, kitoms Konvencijos šalims, kurių interesai yra ar gali būti paveikti teršimo incidento arba teršimą patyrus iš trečiosios šalies teritorijos;

1.1.17. teikia visuomenei informaciją apie pasirengimą vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūros rajone ir apie įvykdytas operacijas;

1.1.18. bendradarbiauja su užsienio valstybių gelbėjimo koordinavimo centrais, keičiasi informacija ir patirtimi;

1.1.19. kaupia informaciją apie planuose nurodytų institucijų turimas pajėgas ir priemones žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbams vykdyti;

1.1.20. kontroliuoja planuose nurodytų institucijų pasirengimą vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus.

1.1.21. pagal kompetenciją dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų darbe.

*Papildyta punktu:*

Nr. [97](#), 2010-01-28, Žin., 2010, Nr. 15-712 (2010-02-04), i. k. 1101100NUTA00000097

## 1.2. Lietuvos kariuomenės kariniai vienetai:

1.2.1. užtikrina reikiamų pajėgų 24 valandų per parą budėjimą ir pasirengimą vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, išskyrus jūrų uostų akvatorijas ir Kuršių marias, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūros rajone, išskyrus vidaus vandenį;

1.2.2. gavę informacijos apie avariją paieškos ir gelbėjimo rajone, išskyrus jūrų uostų akvatorijas ir Kuršių marias, taip pat apie teršimo incidentą jūros rajone, išskyrus vidaus vandenį, nedelsdami imasi planuose numatytų veiksmų, veiksmus koordinuodami su Jūrų gelbėjimo koordinavimo centru; operacijos metu vykdo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo nurodymus;

1.2.3. siūlo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui pasitelkti kitų institucijų priemones ir pajėgas, jeigu mano, kad jų turimų nepakanka, nutraukti ir prireikus atnaujinti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, išskyrus jūrų uostų akvatorijas ir Kuršių marias, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūros rajone, išskyrus vidaus vandenį;

1.2.4. skiria Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo prašymu pajėgas ir priemones žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbams jūrų uostų akvatorijose ir Kuršių mariose vykdyti, pagalbai užsienio valstybėms teikti vykdant žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus;

1.2.5. organizuoja ir kartu su kitomis institucijomis dalyvauja žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbų organizavimo, koordinavimo, vadovavimo ir vykdymo mokyme ir pratybose;

1.2.6. reguliariai atlieka taršos stebėjimus iš oro virš jūros rajono.

1.3. Vidaus reikalų ministerijos įgaliotos institucijos:

1.3.1. užtikrina reikiamų pajėgų 24 valandų per parą budėjimą ir pasirengimą vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus Kuršių mariose;

1.3.2. nedelsdamos informuoja Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą apie Kuršių mariose įvykusią avariją ar teršimo incidentą;

1.3.3. gavusios informacijos ar savo pajėgomis identifikavusios avariją ar teršimo incidentą Kuršių mariose, nedelsdamos imasi planuose numatytų veiksmų, veiksmus koordinuodamos su Jūrų gelbėjimo koordinavimo centru, operacijos metu vykdo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo nurodymus;

1.3.4. siūlo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui pasitelkti kitų institucijų pajėgas ir priemones, jeigu mano, kad jų turimų nepakanka, nutraukti ir prireikus atnaujinti žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus Kuršių mariose;

1.3.5. skiria Jūrų gelbėjimo koordinavimo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo prašymu pajėgas ir priemones žmonių paieškos ir gelbėjimo paieškos ir gelbėjimo rajone, taip pat teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbams vykdyti, pagalbai užsienio valstybėms teikti vykdant žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus;

1.3.6. sudaro galimybes Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui gauti informaciją iš jų valdomos radiolokacinės stebėjimo sistemos apie paieškos ir gelbėjimo rajone identifikuotas avarijas, taip pat jūros rajone įvykusius teršimo incidentus.

1.4. Jūrų uostų administracijos:

1.4.1. užtikrina reikiamų pajėgų 24 valandų per parą budėjimą ir pasirengimą vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūrų uosto akvatorijoje;

1.4.2. nedelsdamos informuoja Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą apie jūrų uosto akvatorijoje įvykusią avariją ar teršimo incidentą;

1.4.3. gavusios informacijos ar savo pajėgomis identifikavusios avariją ar teršimo incidentą jūrų uosto akvatorijoje, nedelsdamos imasi planuose numatytų veiksmų, veiksmus koordinuodamos su Jūrų gelbėjimo koordinavimo centru, operacijos metu vykdo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo nurodymus;

1.4.4. siūlo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui pasitelkti kitų institucijų pajėgas ir priemones, jei mano, kad jų turimų nepakanka, nutraukti ir prireikus atnaujinti žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus jūrų uosto akvatorijoje;

1.4.5. skiria Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo prašymu pajėgas ir priemones žmonių paieškos ir gelbėjimo paieškos ir gelbėjimo rajone, taip pat teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbams vykdyti, pagalbai užsienio valstybėms teikti vykdant žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus.

1.5. Aplinkos ministerija ar jos įgaliotos institucijos:

1.5.1. teikia hidrometeorologinę informaciją Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui ir Lietuvos saugios laivybos administracijai;

1.5.2. Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui teikia ir prireikus atnaujina jūros aplinkos komponentų jautrumo žemėlapius;

1.5.3. nustato leidimų naudoti chemines medžiagas teršimų incidentams likviduoti išdavimo tvarką;

1.5.4. atlieka teršimo incidentų jūros rajone tyrimą;

1.5.5. prognozuoja taršos jūros rajone plitimą ir teikia informaciją Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui, informuoja Klaipėdos apskrities viršininko administraciją ir (ar) atitinkamas savivaldybes, kad užteršta jūros pakrantė ar kyla tokio teršimo grėsmė;

1.5.6. vertina teršimo incidento jūros rajone žalą aplinkai, prireikus organizuoja teršimo incidento poveikio jūros aplinkai tyrimus;

1.5.7. konsultuoja teršimo incidentų jūros rajone likvidavimo darbus vykdančias institucijas jūros aplinkos apsaugos klausimais;

1.5.8. nustatytą tvarką vykdo jūros rajono aplinkos būklės stebėseną.

1.6. Susisiekimo ministerija ar jos įgaliotos institucijos:

1.6.1. teikia navigacinę informaciją Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui ir laivams;

1.6.2. konsultuoja Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą ir teršimo incidentų jūros rajone likvidavimo darbus vykdančias institucijas saugios laivybos ir laivų eismo klausimais.

1.7. Teršimo incidentų likvidavimo lokalinių planų kontrolę vykdo Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija ir (ar) jų įgaliotos institucijos.

1.8. Kitos planuose nurodytos institucijos planuose nustatyta tvarka skiria Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro prašymu pajėgas ir priemones žmonių paieškos ir gelbėjimo paieškos ir gelbėjimo rajone, taip pat teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbams vykdyti, operacijos metu vykdo Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininko ar jo paskirto operacijos vadovo nurodymus.

1.9. Valstybės įmonė „Oro navigacija“:

1.9.1. perduoda Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui informaciją apie paieškos ir gelbėjimo rajone įvykusias ar gresiančias orlaivių avarijas;

1.9.2. teikia užsienio valstybių paieškos ir gelbėjimo orlaiviams reikiamą oro navigacijos informaciją ir tarpininkauja, kol jie atskrenda į vykdomos žmonių paieškos ir gelbėjimo ar teršimo incidento likvidavimo operacijos rajoną;

1.9.3. teikia Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui ir kitoms žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo operacijoje dalyvaujančioms institucijoms reikiamą oro navigacijos informaciją;

1.9.4. palaiko nuolatinį ryšį su kaimyninių valstybių analogiškais koordinaciniais centrais, derina su jais veiksmus orlaivių avarių atvejais, keičiasi informacija ir patirtimi.

1.10. Žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbai organizuojami, koordinuojami, jiems vadovaujama ir jie vykdomi pagal planus. Žmonių paieškos ir gelbėjimo ar teršimo incidento likvidavimo operacijos metu visos operacijoje dalyvaujančios pajėgos pavaldžios operacijai vadovaujančiam Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro viršininkui arba jo įgaliotam pareigūnui.

1.11. Šio nutarimo 1.1–1.6 punktuose nurodytos institucijos, atsižvelgdamos į joms priskirtas pareigas ir kompetenciją:

1.11.1. pagal Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisijos rekomendacijas, Europos Sąjungos ir kitus tarptautinius teisės aktus vertina galimų teršimo incidentų riziką jūros rajone, planuoja įrangos ir techninių priemonių, kurių reikia žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbams organizuoti, koordinuoti ir vykdyti, įsigijimą ir jomis apsirūpina;

1.11.2. užtikrina tinkamą personalo parengimą ir reguliarią kvalifikacijos tobulinimą.

1.12. Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnyje įgalios derinti lokalinių teršimo incidentų likvidavimo planų projektus institucijos yra Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija ir Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras.

2. Pavesti Užsienio reikalų ministerijai diplomatiniais kanalais informuoti Konvencijos VII priedo 10 taisyklėje ir 1979 metų Tarptautinės jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijos priedo 2.1.11 punkte nurodytas šalis ir institucijas apie pasikeitusią Lietuvos Respublikos instituciją, atsakingą už žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbų koordinavimą.

3. Pripažinti netekusiais galios:

3.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 24 d. nutarimą Nr. 122 „Dėl žmonių paieškos ir gelbėjimo, kai įvyksta ar gresia orlaivio ar laivo avarija Lietuvos Respublikos atsakomybės zonoje, taip pat teršimo incidentų likvidavimo Lietuvos Respublikos atsakomybės rajone ir Kuršių mariose darbų organizavimo“ (Žin., 1996, Nr. [9-227](#); 2006, Nr. 63-2312);

3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 1 d. nutarimą Nr. 522 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 24 d. nutarimo Nr. 122 „Dėl valstybinės žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršalų likvidavimo jūroje veiksmų schemos“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. 63-2312).

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĖ

RASA JUKNEVIČIENĖ

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [97](#), 2010-01-28, Žin., 2010, Nr. 15-712 (2010-02-04), i. k. 1101100NUTA00000097

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 30 d. nutarimo Nr. 1378 "Dėl valstybės institucijų pareigų ir įgaliojimų organizuojant, koordinuojant, vadovaujant ir vykdant žmonių paieškos ir gelbėjimo, taip pat teršimo incidentų likvidavimo darbus" papildymo